

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 09.10.2026

Av. Mahmut Tanal
YENİ Parti Şanlıurfa Milletvekili

Cumhurbaşkanı tarafından 4 Aralık 2021 tarihinde Siirt'te gerçekleştirilen açılıшта Lineer Metal Çinko Üretim Tesisi'nin 102 milyon dolarlık yatırımla hayata geçirildiği, tesisin üretim kapasitesinin ilave yatırımlarla artırılacağı ve istihdamın ilk etapta 500 kişiden 3.000, ardından 7.500 kişiye ulaşacağı kamuoyuna açıklanmıştır.

Aynı açıklamada kurşun izabe ve sülfürik asit fabrikalarının temellerinin atılacağı belirtilmiş, projenin tamamının yatırım bedelinin 400 milyon dolara ulaşacağı ifade edilmiştir. 6 Aralık 2021 tarihinde yapılan açıklamada ise kurşun, gümüş ve sülfürik asit fabrikalarının da devreye girmesiyle toplam 7.500 kişilik istihdam sağlanacağı ve yatırımların toplam bedelinin 2023 yılına kadar 500 milyon dolara ulaşacağı belirtilmiştir.

Cumhurbaşkanı ayrıca yatırım sürecinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının çalışmalarını yakından takip ettiğini ifade etmiştir.

Anayasa'nın 166'ncı maddesi; yatırımlarda toplum yararının gözetilmesini, yatırım ve istihdamı geliştirici tedbirlerin alınmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını Devletin görevleri arasında düzenlemektedir. Kamuoyuna Cumhurbaşkanı düzeyinde somut yatırım tutarı, kapasite, istihdam ve tamamlanma tarihi verilerek açıklanan bir yatırımın gerçekleşme sonuçlarının da somut verilerle izlenmesi ve kamuoyuna açıklanması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Cumhurbaşkanının 4 Aralık 2021 ve 6 Aralık 2021 tarihlerinde açıkladığı Siirt çinko ve bağlantılı sanayi yatırımlarının gerçekleşme durumuna ilişkin Cumhurbaşkanlığı bünyesinde hazırlanmış veya Cumhurbaşkanlığına sunulmuş rapor, bilgi notu ya da değerlendirme bulunuyorsa bunların tarihleri, hazırlayan kurumları ve ulaşılan temel sonuçlar nelerdir; böyle bir takip çalışması bulunmuyorsa Cumhurbaşkanı düzeyinde açıklanan somut yatırım ve istihdam hedeflerinin gerçekleşmesi hangi mekanizmayla izlenmektedir?
2. İlk etap için açıklanan 102 milyon dolarlık yatırımın fiilen gerçekleşen tutarı nedir; bu tutarın gerçekleşmesi hangi kamu kurumunun hangi kayıt ve denetimleriyle doğrulanmıştır; 102 milyon dolarlık yatırımın tamamının gerçekleştirildiği doğrulanmamışsa açılış tarihinde hangi gerçekleşme düzeyi esas alınmıştır?
3. Fabrikada ilk etapta 500 kişi, devamında 3.000 kişi ve bağlantılı yatırımlar tamamlandığında toplam 7.500 kişiye ulaşacağı açıklanan istihdam hedefleri bakımından 2021-2026 dönemindeki fiilî gerçekleşme nedir; hedeflerin gerisinde kaldıysa Cumhurbaşkanlığına bildirilen nedenler ve alınan tedbirler nelerdir?

4. Cumhurbaşkanının 4 Aralık 2021 tarihinde yatırım sürecini Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının çalışmaları üzerinden yakından takip ettiğini açıklaması karşısında, bu iki Bakanlık ve diğer ilgili kurumlar tarafından Cumhurbaşkanlığına 2021-2026 döneminde hangi tarihlerde gerçekleşme, üretim, yatırım veya istihdam bilgisi sunulmuştur; bu bilgilerde hedeflerden sapma tespit edilmişse hangi koordinasyon kararı alınmıştır?
5. 4 Aralık 2021 tarihinde kamuoyuna açıklanan kurşun izabe ve sülfürik asit yatırımları ile 6 Aralık 2021 tarihinde ayrıca ifade edilen gümüş yatırımı 9 Ekim 2026 tarihi itibarıyla hangi aşamadadır; bu tesislerden hangileri tamamlanmış, hangileri üretime başlamış, hangilerinde yatırım durmuştur?
6. Kurşun, gümüş ve sülfürik asit tesislerinin 2023 yılına kadar tamamlanması ve toplam yatırım tutarının 500 milyon dolara ulaşması hedefi karşısında, 9 Ekim 2026 itibarıyla fiilen gerçekleştirilen toplam yatırım tutarı nedir; 2023 hedefi gerçekleşmediyse gecikmenin nedenleri hangi kurum tarafından tespit edilmiş ve Cumhurbaşkanlığına hangi tarihte bildirilmiştir?
7. 4 Aralık 2021 tarihli açıklamada projenin tamamı için 400 milyon dolar, 6 Aralık 2021 tarihli açıklamada ise 2023 yılına kadar 500 milyon dolar toplam yatırım hedefi ifade edilmiştir; bu iki tutarın kapsadığı yatırımlar arasındaki fark nedir ve Cumhurbaşkanlığı kayıtlarına göre projenin resmî toplam yatırım hedefi hangi tutardır?
8. Cumhurbaşkanlığı Yatırım ve Finans Ofisi veya Cumhurbaşkanlığına bağlı başka bir birim tarafından Lineer Metal ve bağlantılı yatırımlara yatırımcı ilişkileri, yatırım süreçlerinin takibi, finansman, bürokratik süreçlerin hızlandırılması veya kurumlar arası koordinasyon yönünden destek sağlanmışsa bu desteğin niteliği, dönemi ve mevcut durumu nedir?
9. Çinko tesisinin üretiminin azaldığı veya durduğu ve ilave yatırımların açıklanan takvimde tamamlanmadığı yönündeki bilgiler üzerine Cumhurbaşkanlığı koordinasyonunda Sanayi ve Teknoloji, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Hazine ve Maliye, Ticaret ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıklarının katılımıyla herhangi bir değerlendirme yapılmışsa hangi tarihte yapılmış ve hangi kararlar alınmıştır; böyle bir değerlendirme yapılmamışsa birbirine bağlı yatırım, üretim, istihdam ve dış ticaret hedeflerindeki sapmalar neden kurumlar arası düzeyde ele alınmamıştır?
10. Çinko tesisinin Türkiye'nin çinko ihtiyacının yaklaşık yüzde 40'ını karşılaması, ithalat için yurt dışına ödenen dövizin önemli bölümünün ülkede kalması ve ihracat kapasitesi oluşturması yönündeki hedeflerin 2021-2026 dönemindeki fiilî gerçekleşme oranları nedir; Cumhurbaşkanlığı bünyesinde bu hedeflerin sonuçlarını ölçen bir etki değerlendirmesi yapılmadıysa kamuoyuna açıklanan hedeflerin başarı veya başarısızlığı hangi veriler üzerinden takip edilmektedir?

11. Kamuoyuna Cumhurbaşkanı tarafından açıklanan yatırım tutarı, tamamlanma tarihi, üretim kapasitesi ve istihdam hedeflerinin gerçekleşmemesi hâlinde ilgili kamu kurumlarının yatırımın izlenmesi, teşviklerin denetlenmesi ve kurumlar arası koordinasyon bakımından sorumlulukları değerlendirilmiş midir; tespit edilen idari veya denetim eksiklikleri varsa hangi tedbirler alınmıştır?
12. Siirt kamuoyuna 2021 yılında açıklanan çinko, kurşun, gümüş ve sülfürik asit yatırımlarının her biri bakımından fiilî yatırım tutarı, gerçekleşme oranı, üretim durumu ve istihdam sayısını gösteren güncel bir gerçekleşme tablosu kamuoyuyla paylaşılacak mıdır; paylaşılmayacaksa Cumhurbaşkanı düzeyinde somut hedeflerle açıklanan yatırımların sonuçlarının kamuoyundan neden açıklıkla paylaşılmadığı nasıl izah edilmektedir?
13. Tamamlanmayan yatırımların bitirilmesi, mevcut çinko tesisinin düzenli ve hedeflenen kapasitede üretime dönmesi ve açıklanan istihdam hedeflerine yaklaşılması amacıyla Cumhurbaşkanlığı koordinasyonunda belirlenmiş somut bir yol haritası varsa sorumlu kurumlar, yatırım aşamaları ve kesin tarihler nelerdir; böyle bir takvim bulunmuyorsa 2021 yılında ilan edilen yatırım paketinin hangi şartlarda ve ne zaman tamamlanmasının beklendiği nedir?